

XXXIV. Gozdarski študijski dnevi 2017

Preučevanje in upravljanje gozdnih ekosistemov v Sloveniji: včeraj, danes, jutri?

Pomen modeliranja razširjenosti in habitatne ustreznosti vrst pri upravljanju z gozdovi, ogroženimi vrstami in habitatni

Andrej Rozman

MODELIRANJE VRST, ZDRUŽB, NJIHOVE HABITATNE USTREZNOSTI TER PROSTORSKE RAZŠIRJENOSTI

Kaj je model razširjenosti vrst in habitatov?

Kaj modeliramo?

Katere podatke potrebujemo?

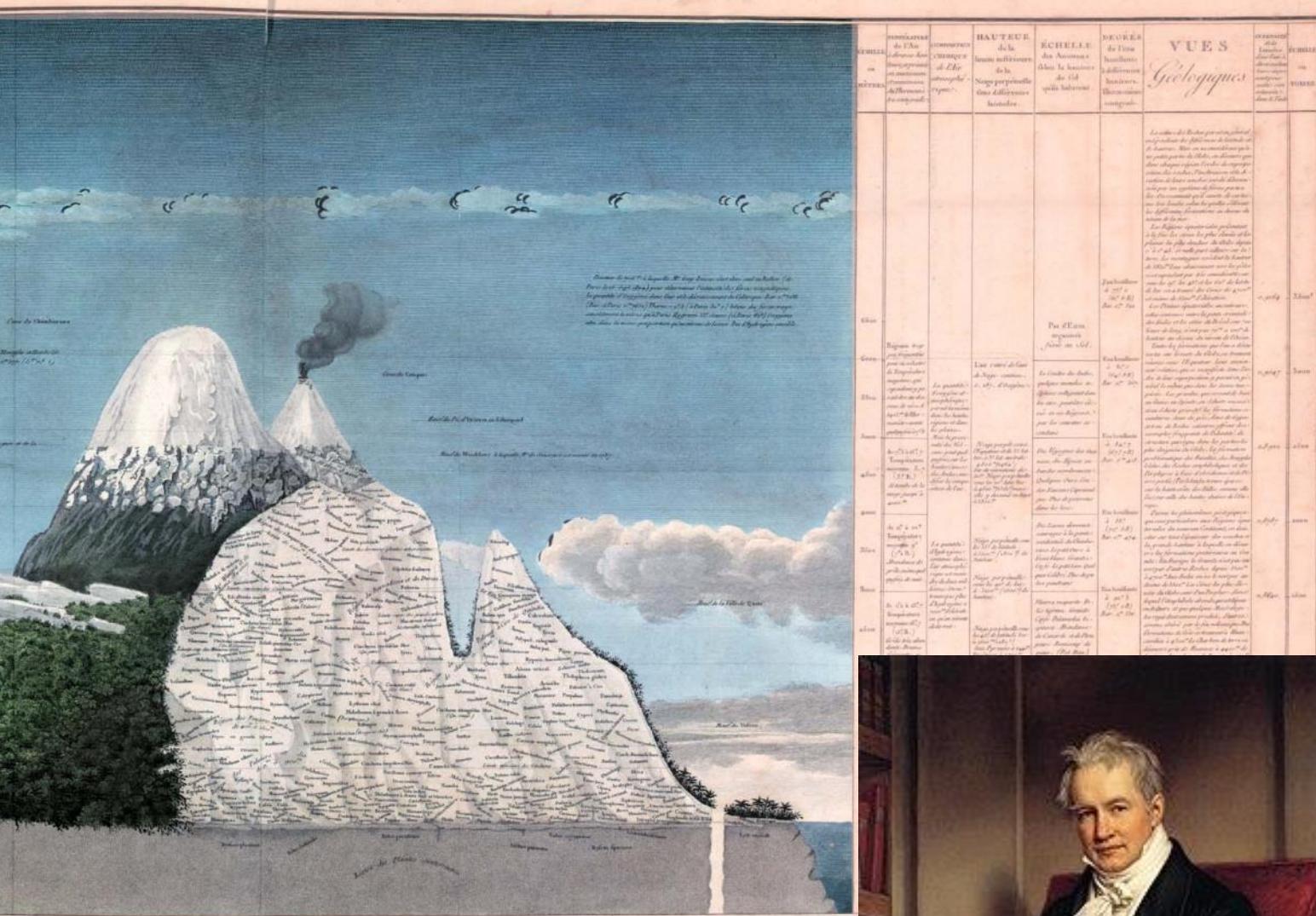
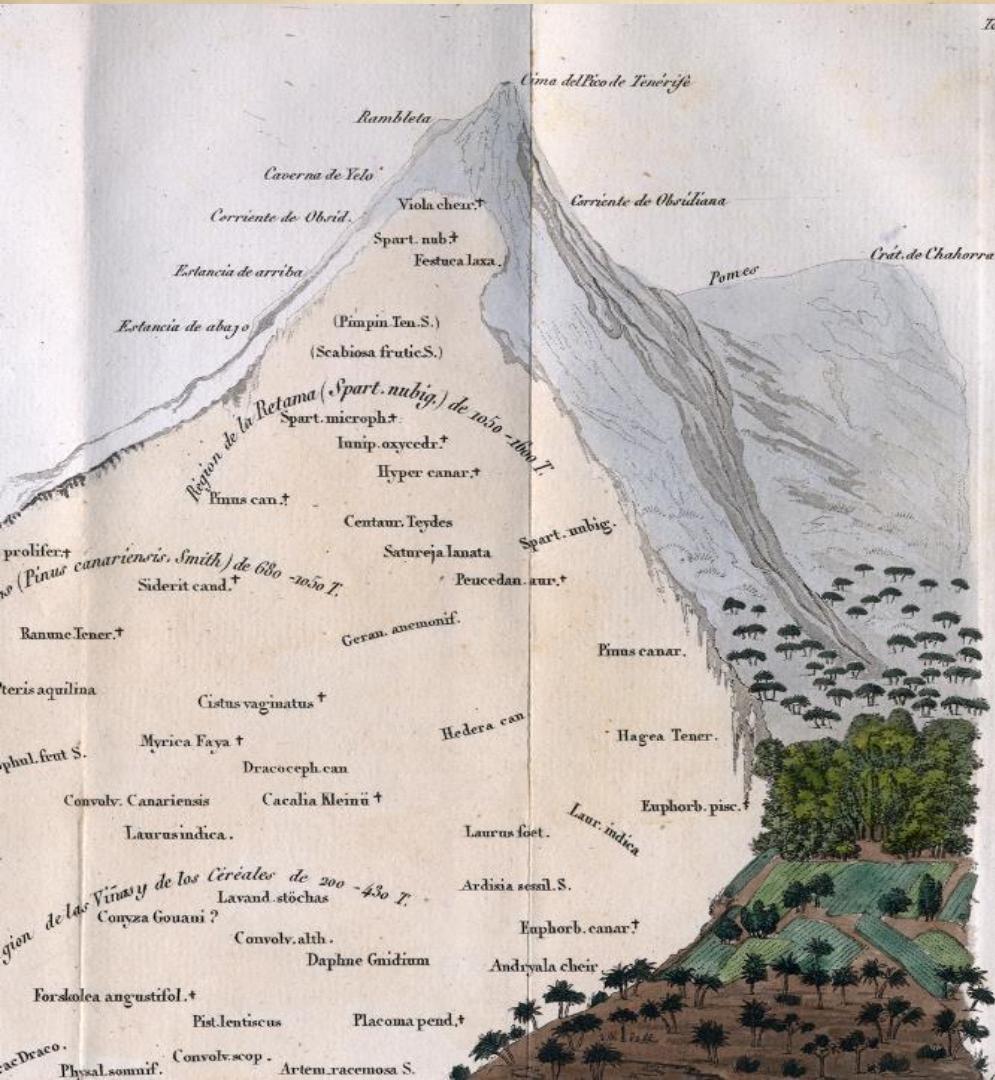
Katere metode se pri modeliranju uporabljajo?

Vrednotenje in napovedi modelov

Uporaba modelov prostorske razširjenosti vrst in habitatov

Essay on the Geography of Plants

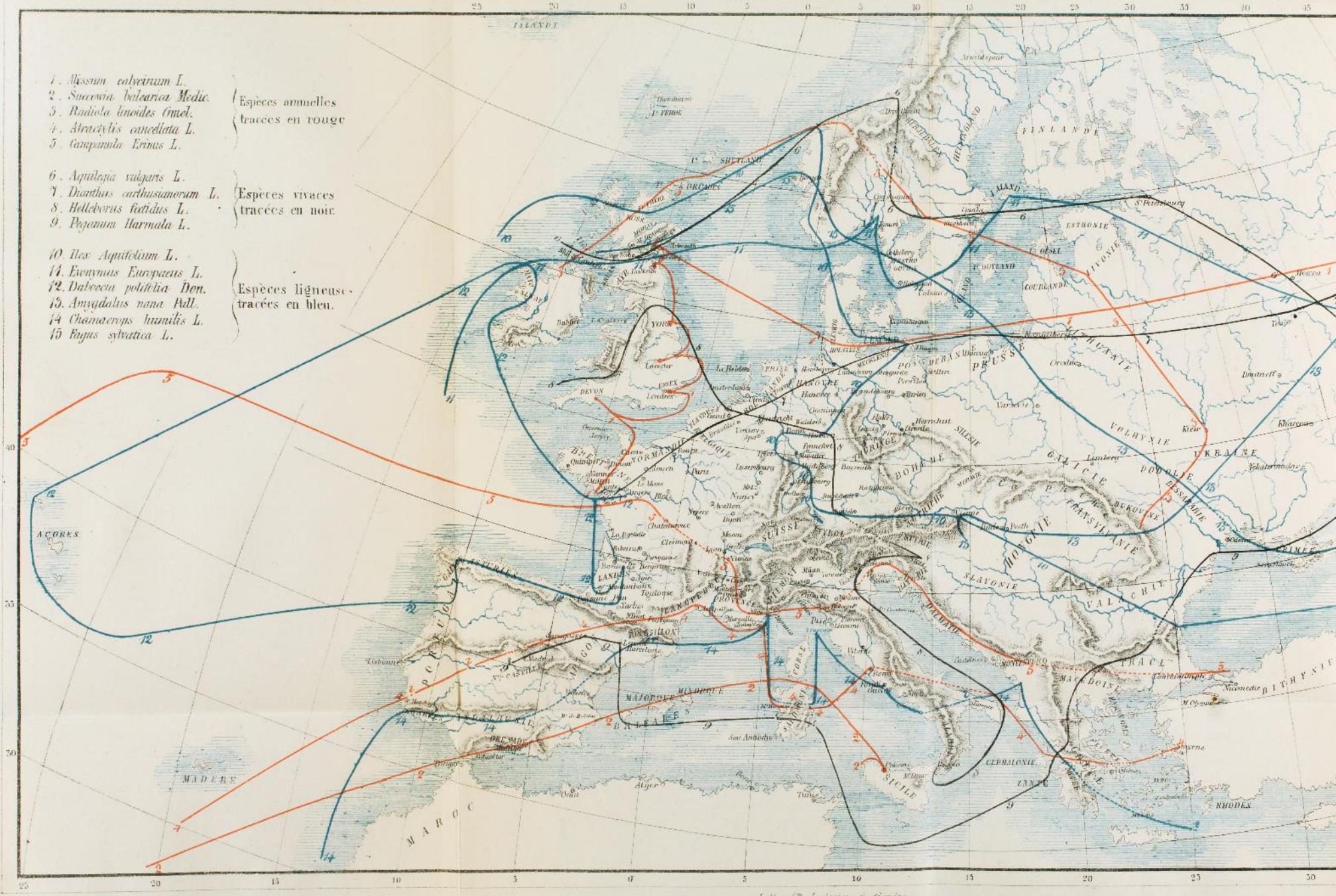
ALEXANDER VON HUMBOLDT
AND AIMÉ BONPLAND

DES PLANTES ÉQUINOXIALES
HYDRIQUE DES ANDES ET PAYS VOISINS.
Sur les lieux depuis le 10e degré de latitude boréale
jusqu'au 10e de latitude australe en 1799, 1800, 1801, 1802 et 1803.

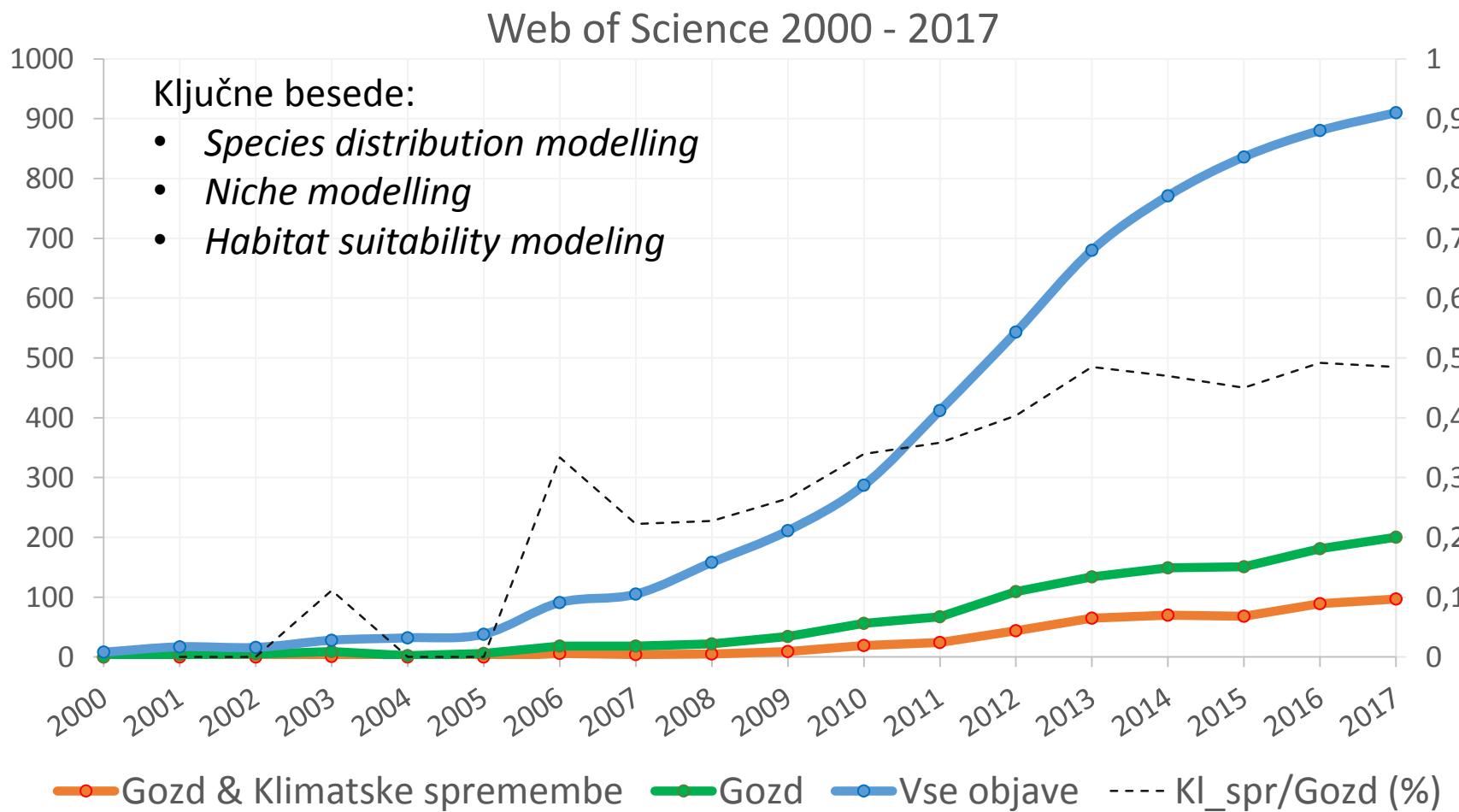

LIMITES POLAIRES DE QUELQUES ESPECES.

De Candolle, Limites polaires de quelques espèces (1855)

MODELIRANJE VRST, ZDRUŽB, NJIHOVE HABITATNE USTREZNOSTI TER PROSTORSKE RAZŠIRJENOSTI

KAJ JE MODEL RAZŠIRJENOSTI VRST IN HABITATOV?

- Zanima nas, kje se vrste ter njihove združbe pojavljajo in zakaj prav tam?
- Kakšna je verjetnost pojavljanja vrste na nekem območju?

Statistični model: povezava med terenskim opažanjem vrst in okoljskimi razmerami

Ekološko ozadje: uspešnost vrste na gradientih posameznih okoljskih spremenljivk (klima, substrat, relief...)

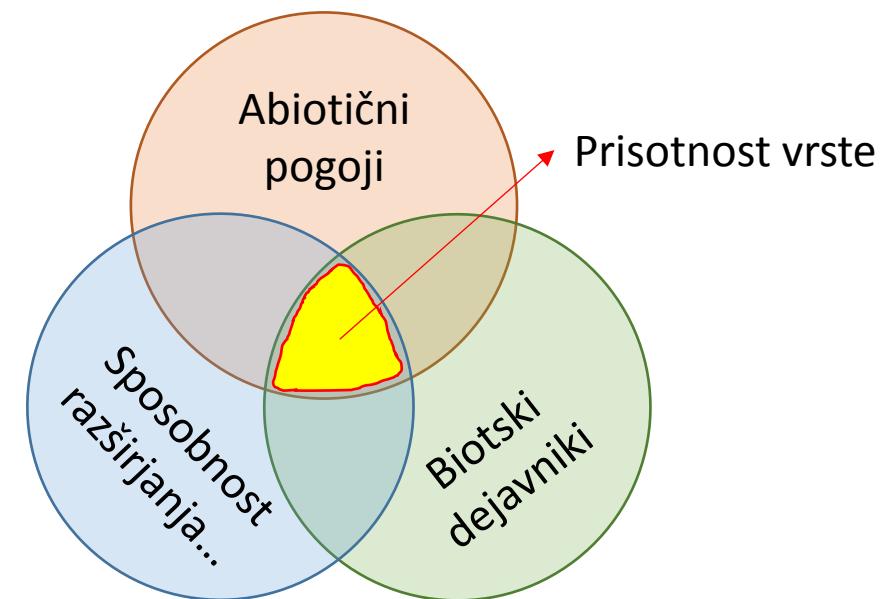
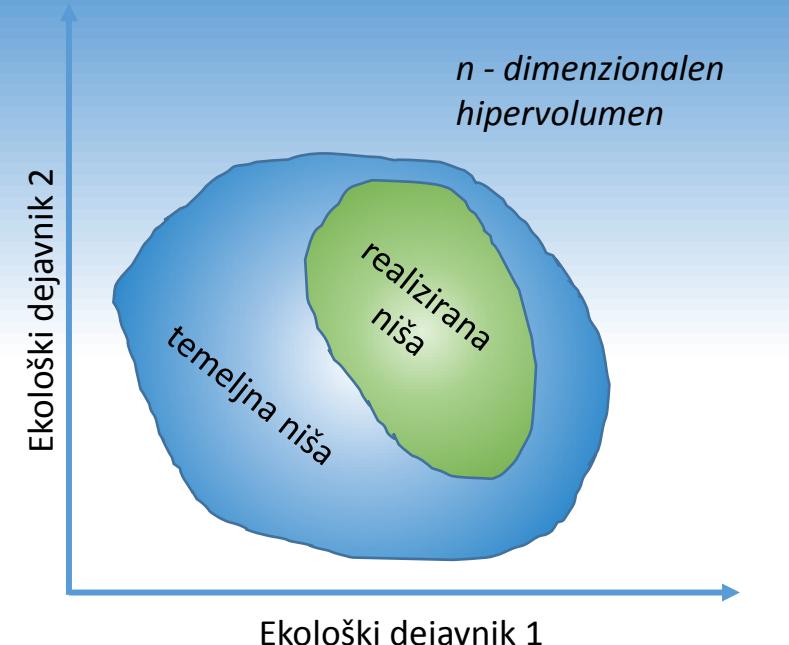
Prostorska napoved modela:

“verjetnost” pojavljanje vrste v prostoru
(karta habitatne ustreznosti)

KAJ MODELIRAMO?

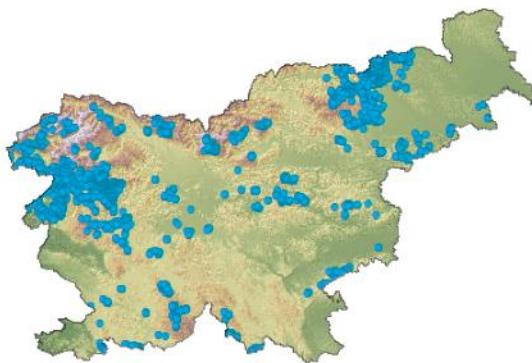
Ekološka niša

- vrsta se lahko pojavlja le v območjih, kjer so zanje okoljske razmere ugodne (**temeljna ekološka niša**), dejanska razširjenost znotraj teh območij (**realizirana niša**) pa je odvisna od kompeticijske sposobnosti vrste in od njene pretekle razširjenosti
- s prostorskimi modeli želimo ugotoviti območje **realizirane ekološke niše** vrst

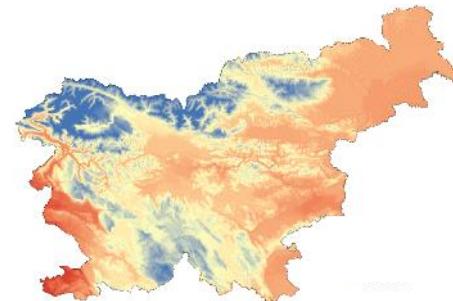

PODATKI

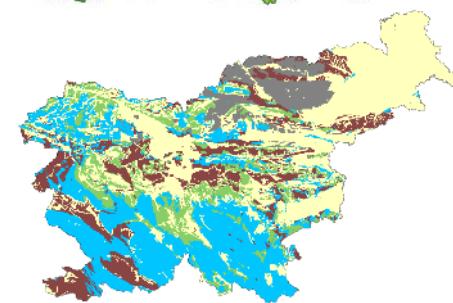
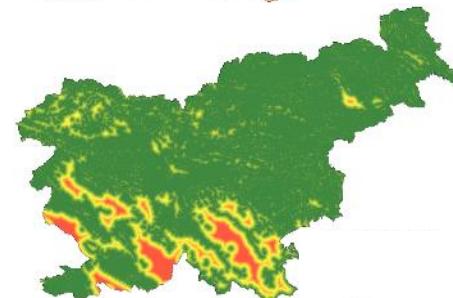
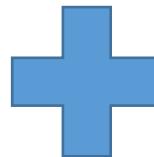
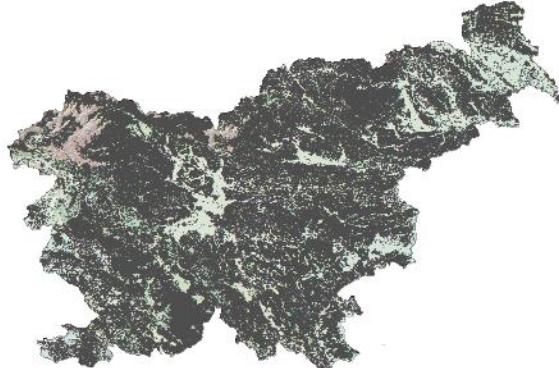
Pojavljanje vrste

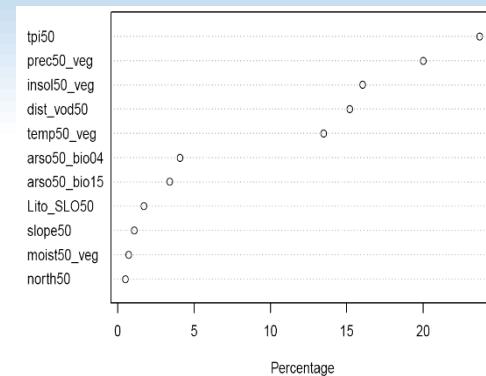
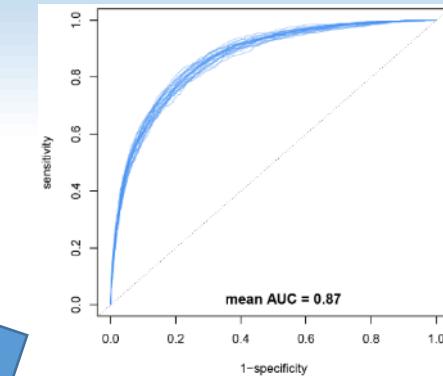
Ekološke razmere

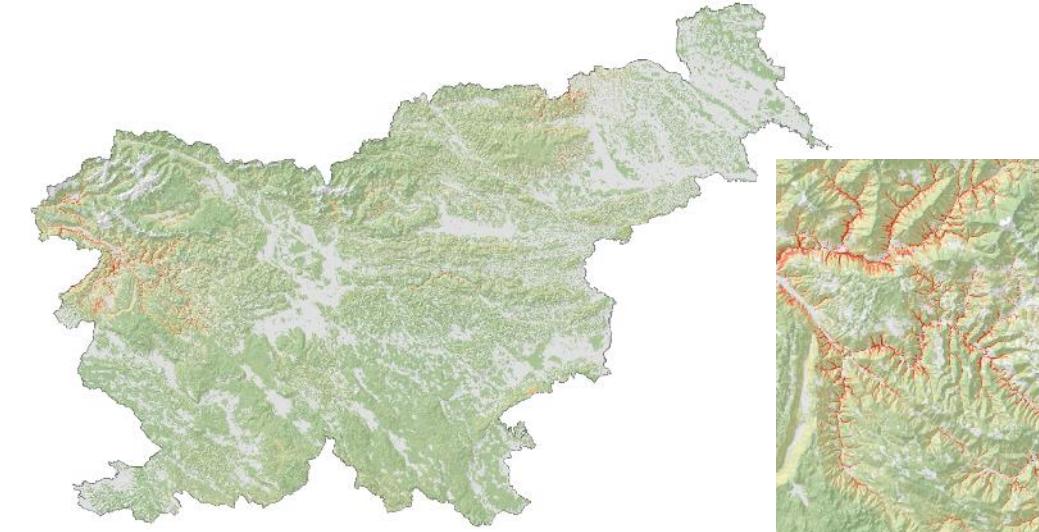
Odsotnost vrste

Izdelava modela, vrednotenje

prostorska
interpolacija/ekstrapolacija

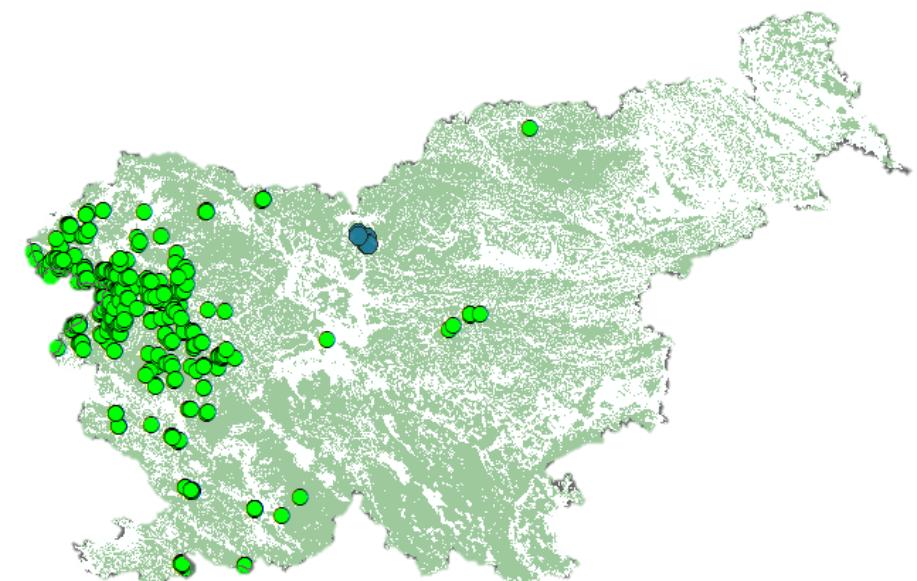
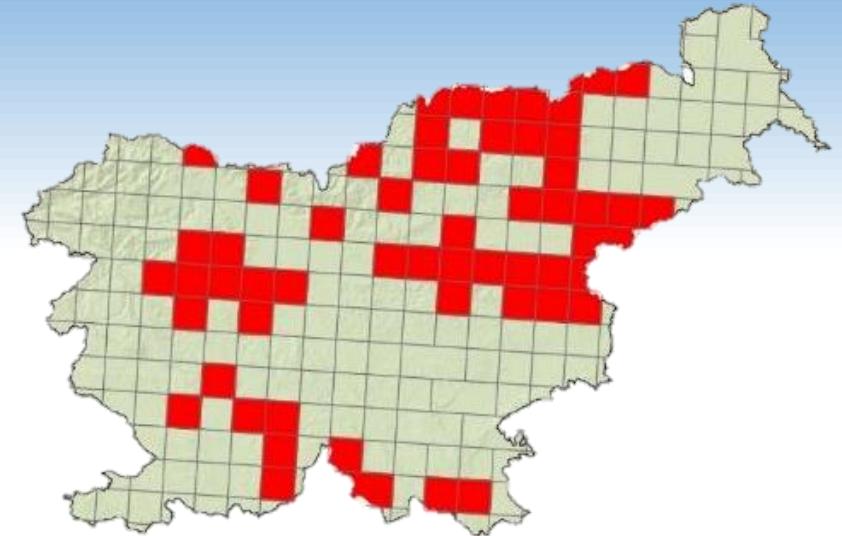
PODATKI O VRSTAH / ZDRAŽBAH

Prisotnost/odsotnost vrste – terenski podatki:

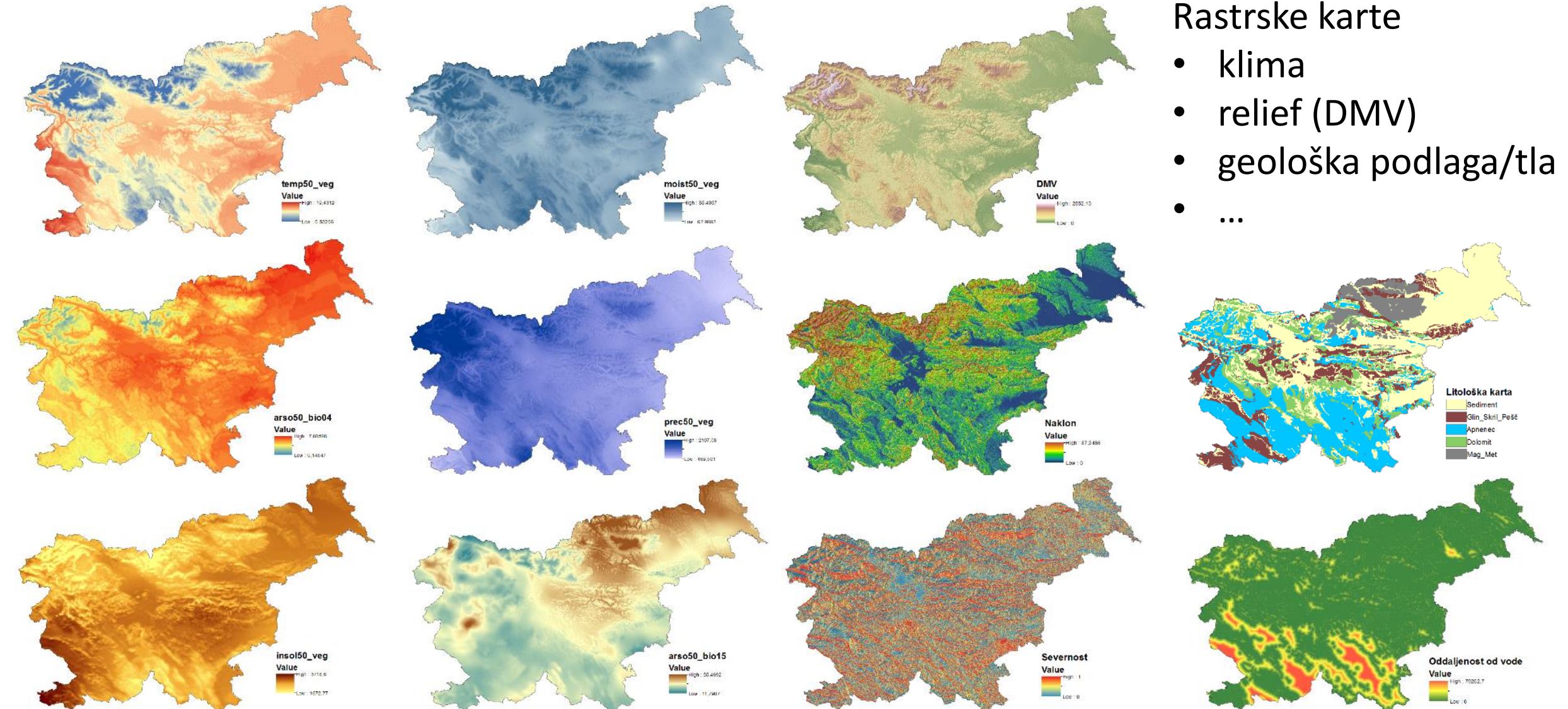
- geokodirane muzejske/herbarijske zbirke
- delne karte razširjenosti vrste
- velike podatkovne baze
- dodatna vzorčenja slabo pokritih območij

Problemi:

- slaba resolucija podatkov
- lokacije odsotnosti vrste?
- različna gostota podatkov po območjih
- **potreba po sistematično zbranih podatkih!**

PODATKI O OKOLJU

Rastrske karte

- klima
- relief (DMV)
- geološka podlaga/tla
- ...

[Contact](#)[Home](#)

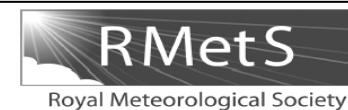
WorldClim Version2

WorldClim version 2 has average monthly climate data for minimum, mean, and maximum temperature and for precipitation for 1970-2000.

You can download the variables for different spatial resolutions, from 30 seconds ($\sim 1 \text{ km}^2$) to 10 minutes ($\sim 340 \text{ km}^2$). Each download is a "zip" file containing 12 GeoTiff (.tif) files, one for each month of the year (January is 1; December is 12).

variable	10 minutes	5 minutes	2.5 minutes	30 seconds
minimum temperature (°C)	tmin 10m	tmin 5m	tmin 2.5m	tmin 30s
maximum temperature (°C)	tmax 10m	tmax 5m	tmax 2.5m	tmax 30s
average temperature (°C)	tavg 10m	tavg 5m	tavg 2.5m	tavg 30s
precipitation (mm)	prec 10m	prec 5m	prec 2.5m	prec 30s
solar radiation ($\text{kJ m}^{-2} \text{ day}^{-1}$)	srad 10m	srad 5m	srad 2.5m	srad 30s
wind speed (m s^{-1})	wind 10m	wind 5m	wind 2.5m	wind 30s
water vapor pressure (kPa)	vapr 10m	vapr 5m	vapr 2.5m	vapr 30s

INTERNATIONAL JOURNAL OF CLIMATOLOGY
Int. J. Climatol. (2017)
 Published online in Wiley Online Library
 (wileyonlinelibrary.com) DOI: 10.1002/joc.5086

WorldClim 2: new 1-km spatial resolution climate surfaces for global land areas

Stephen E. Fick^{a*} and Robert J. Hijmans^b

^a Department of Plant Sciences, University of California, Davis, CA, USA

^b Department of Environmental Science and Policy, University of California, Davis, CA, USA

[Contact](#)[Home](#)

“ Hijmans, R.J., S.E. Cameron, J.L. Parra, P.G. Jones and A. Jarvis, 2005. Very high resolution interpolated climate surfaces for global land areas. *International Journal of Climatology* 25: 1965-1978. ”

CMIP5 30-seconds

Downscaled IPPC5 (CMIP5) data at 30 seconds resolution

This page has the data at 30-seconds (of a longitude/latitude degree) spatial resolution (this is about 900 m at the equator). [Other spatial resolutions](#) are available.

The data available here are climate projections from GCMs that were [downscaled and calibrated \(bias corrected\)](#) using WorldClim 1.4 as baseline 'current' climate. The file format is GeoTIFF.

Greenhouse gas scenarios: four representative concentration pathways (RCPs)

Time periods: 2050 (average for 2041-2060) and 2070 (average for 2061-2080)

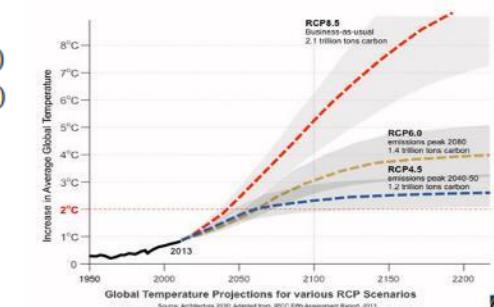
Variables:

tn - monthly average minimum temperature (degrees C * 10)

tx - monthly average maximum temperature (degrees C * 10)

pr - monthly total precipitation (mm)

bc - 'bioclimatic' variables

2050

GCM	code	rcp26	rcp45	rcp60	rcp85
ACCESS1-0 (#)	AC		tn, tx, pr, bi		tn, tx, pr, bi
BCC-CSM1-1	BC	tn, tx, pr, bi			
CCSM4	CC	tn, tx, pr, bi			
CESM1-CAM5-1-FV2	CE		tn, tx, pr, bi		
CNRM-CM5 (#)	CN	tn, tx, pr, bi	tn, tx, pr, bi		tn, tx, pr, bi
GFDL-CM3	GF	tn, tx, pr, bi	tn, tx, pr, bi		tn, tx, pr, bi

METODE

Statistične regresijske metode

- logistični regresijski model (GLM)
- posplošeni aditivni model (GAM)

pretirana prilagojenost modela!

Metode strojnega učenja

- klasifikacijska in regresijska drevesa (Classification And Regression Trees - CART)
- naključni gozd regresijskih dreves (Random forest - RF)
- metoda podpornih vektorjev (Support vector machine - SVM)
- nevronske mreže (Artificial neural network - ANN)
- metoda maksimalne entropije – le podatki o prisotnosti vrste (Maxent) ...

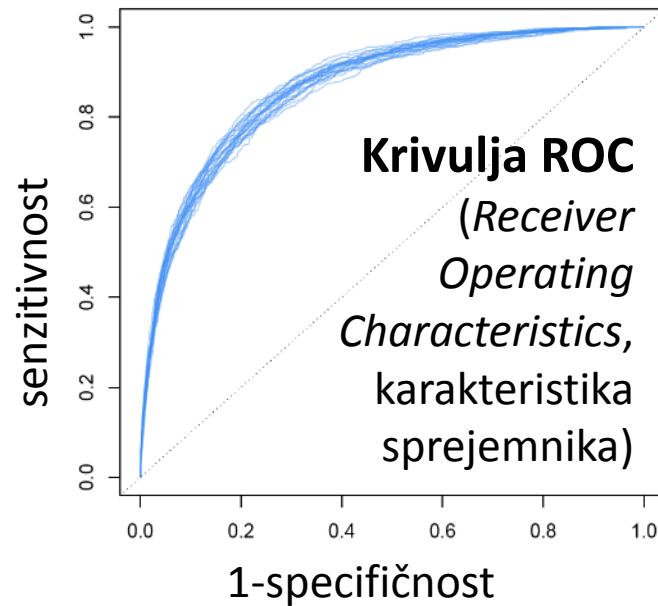
Kombinacije modelov

- povprečenja ansambla najverjetnejših modelov

VREDNOTENJE MODELOV

- Trening podatki – **testni podatki**: navzkrižno preverjanje (*Cross-validation*)
- AUC (*area under the ROC curve*) – površina pod krivuljo ROC

dejanski razred			
		+	-
napovedani razred	+	TP	FP
	-	FN	TN

AUC

- > 0.8 dobre napovedi
- $0.6 - 0.8$ povprečne napovedi
- > 0.6 slabe napovedi
- 0.5 naključno

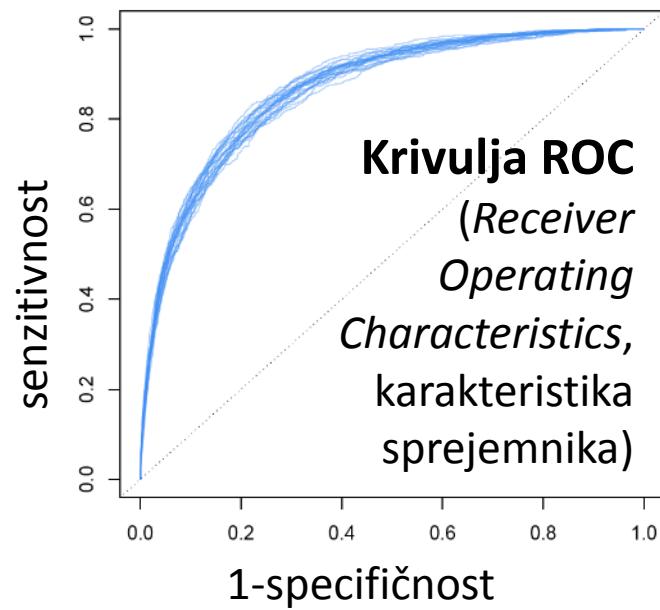
Senzitivnost $TP/(FN+TP)$ (delež pravilno uvrščenih pozitivnih primerov)

Specifičnost $TN/(FP+TN)$ (delež pravilno uvrščenih negativnih primerov)

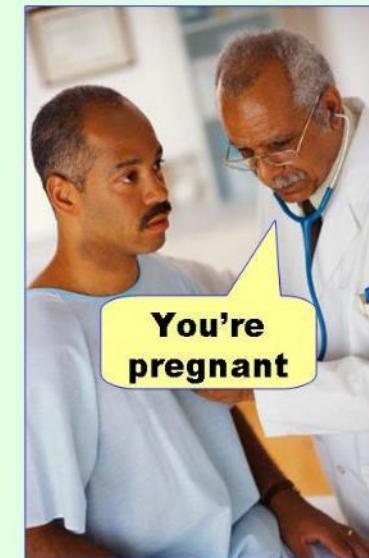
VREDNOTENJE MODELOV

- Trening podatki – testni podatki: navzkrižno preverjanje (*Cross-validation*)
- AUC (*area under the ROC curve*) – površina pod krivuljo ROC

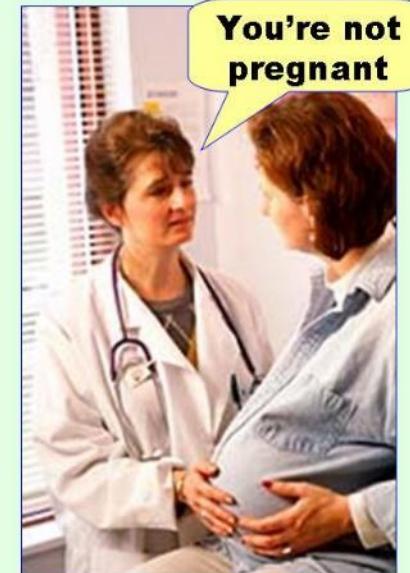
dejanski razred			
+	-	+	-
+	TP	FP	
-	FN	TN	

Type I error
(false positive)

Type II error
(false negative)

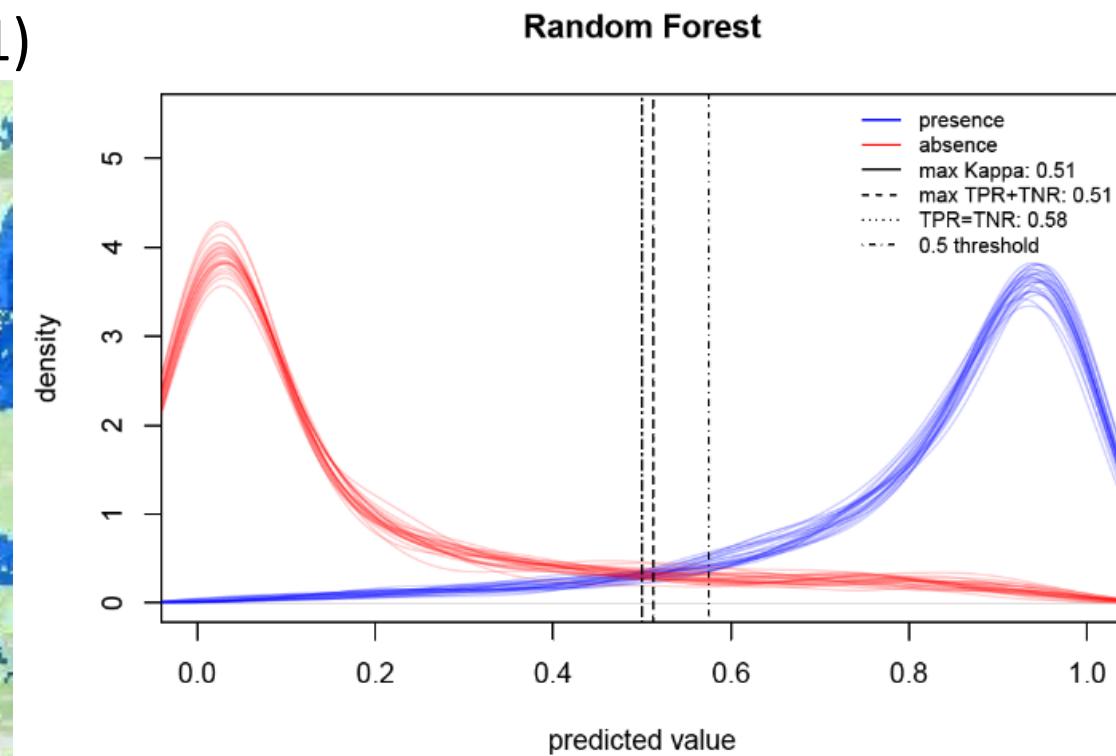
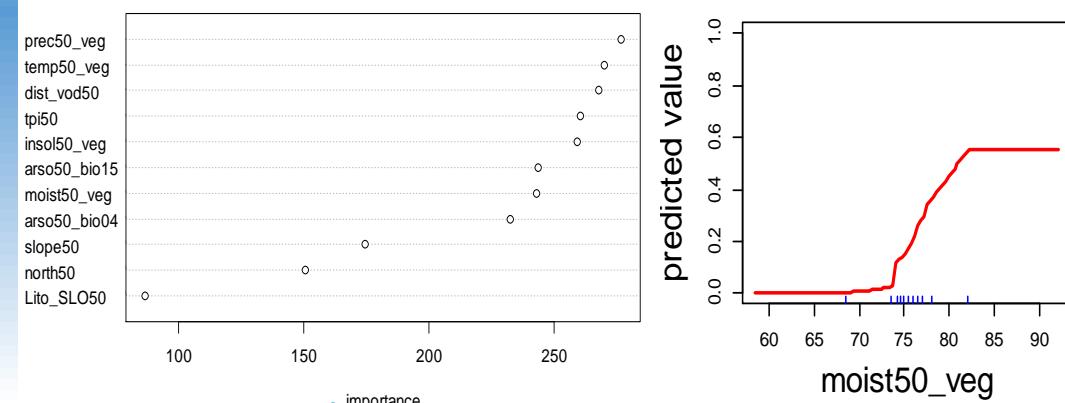
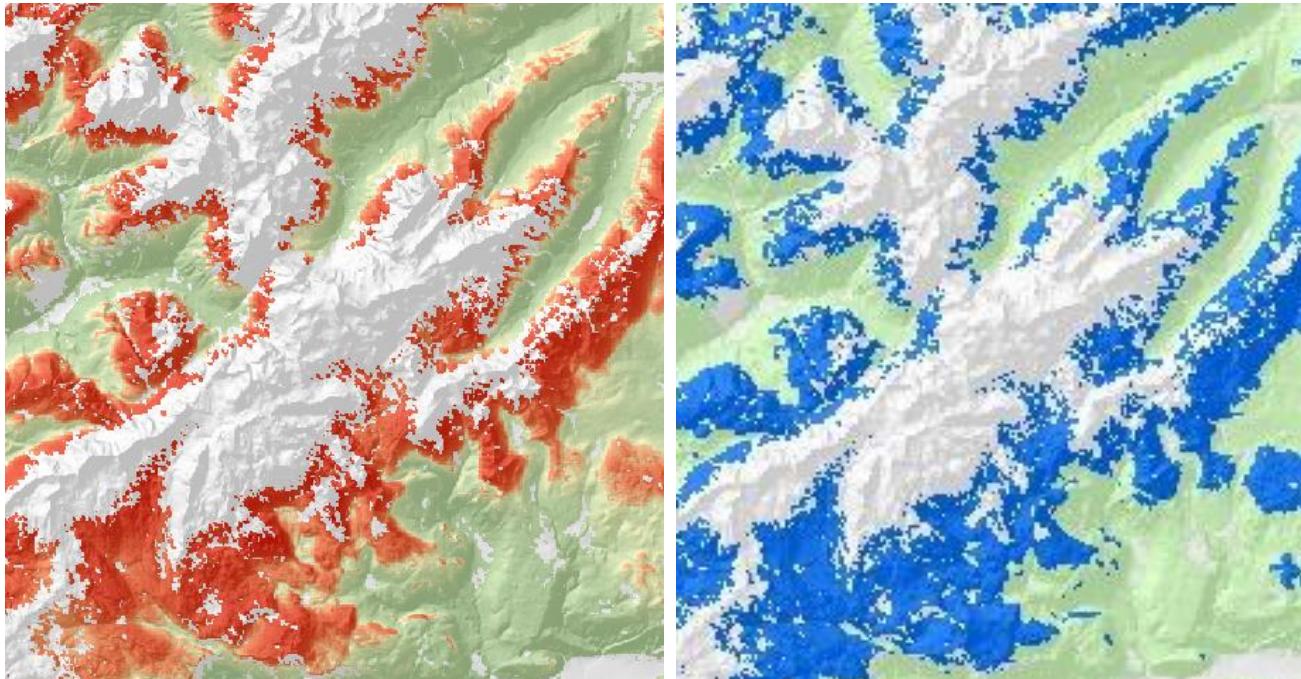
Senzitivnost $TP/(FN+TP)$ (delež pravilno uvrščenih pozitivnih primerov)

Specifičnost $TN/(FP+TN)$ (delež pravilno uvrščenih negativnih primerov)

NAPOVEDI MODELOV

Rastrska karta potencialne razširjenosti / habitatne ustreznosti

- interpolacija znotraj območja / ekstrapolacija na nova območja ali časovna obdobja
- verjetnost prisotnosti vrste (0–1)
- klasifikacija rezultatov: binarna napoved (0/1)

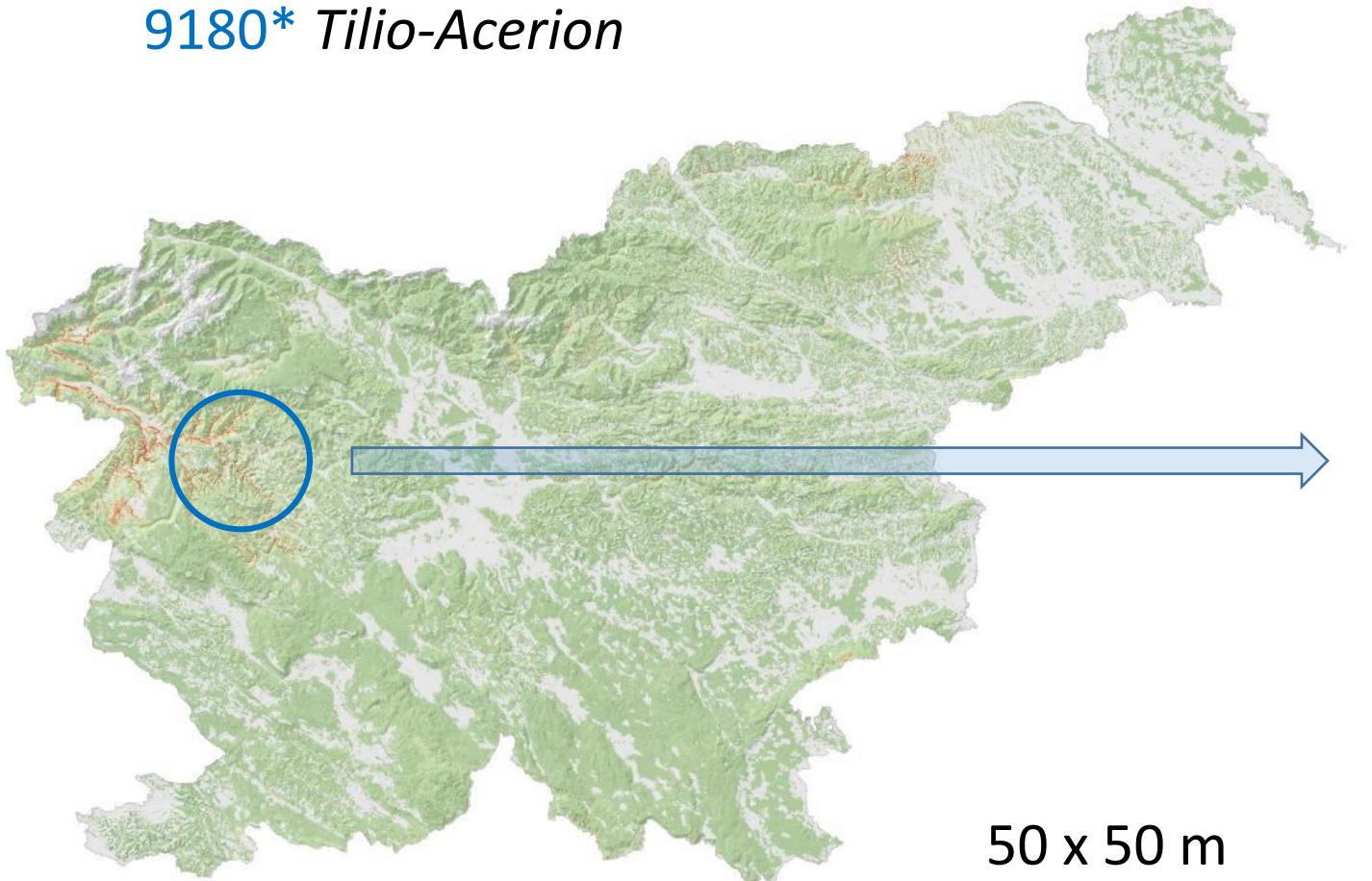
UPORABA MODELOV RAZŠIRJENOSTI VRST OZ. HABITATNE USTREZNOSTI

Možnost uporabe modelov za vse organizme

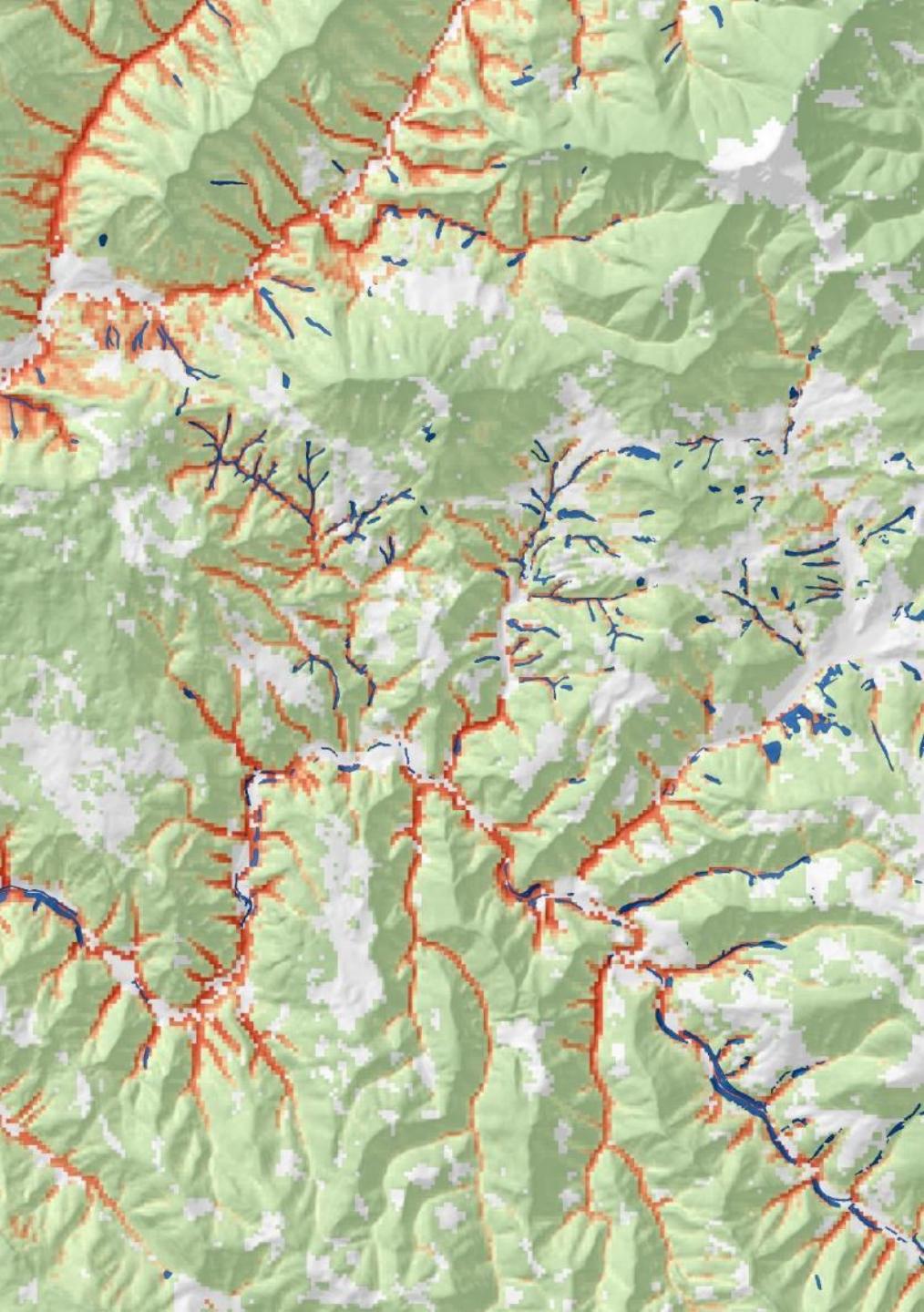
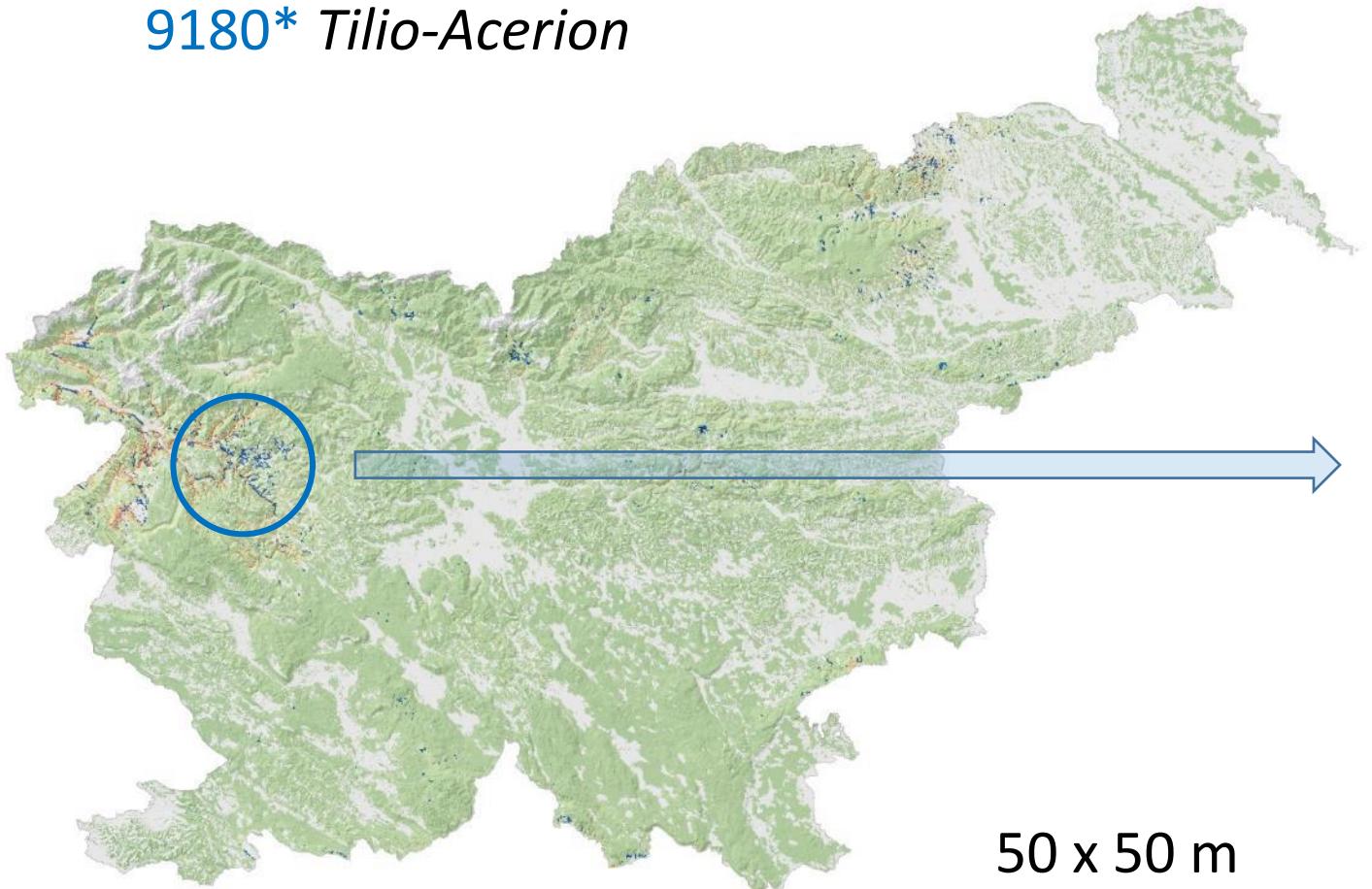
PRIMERI

9180* *Tilio-Acerion*

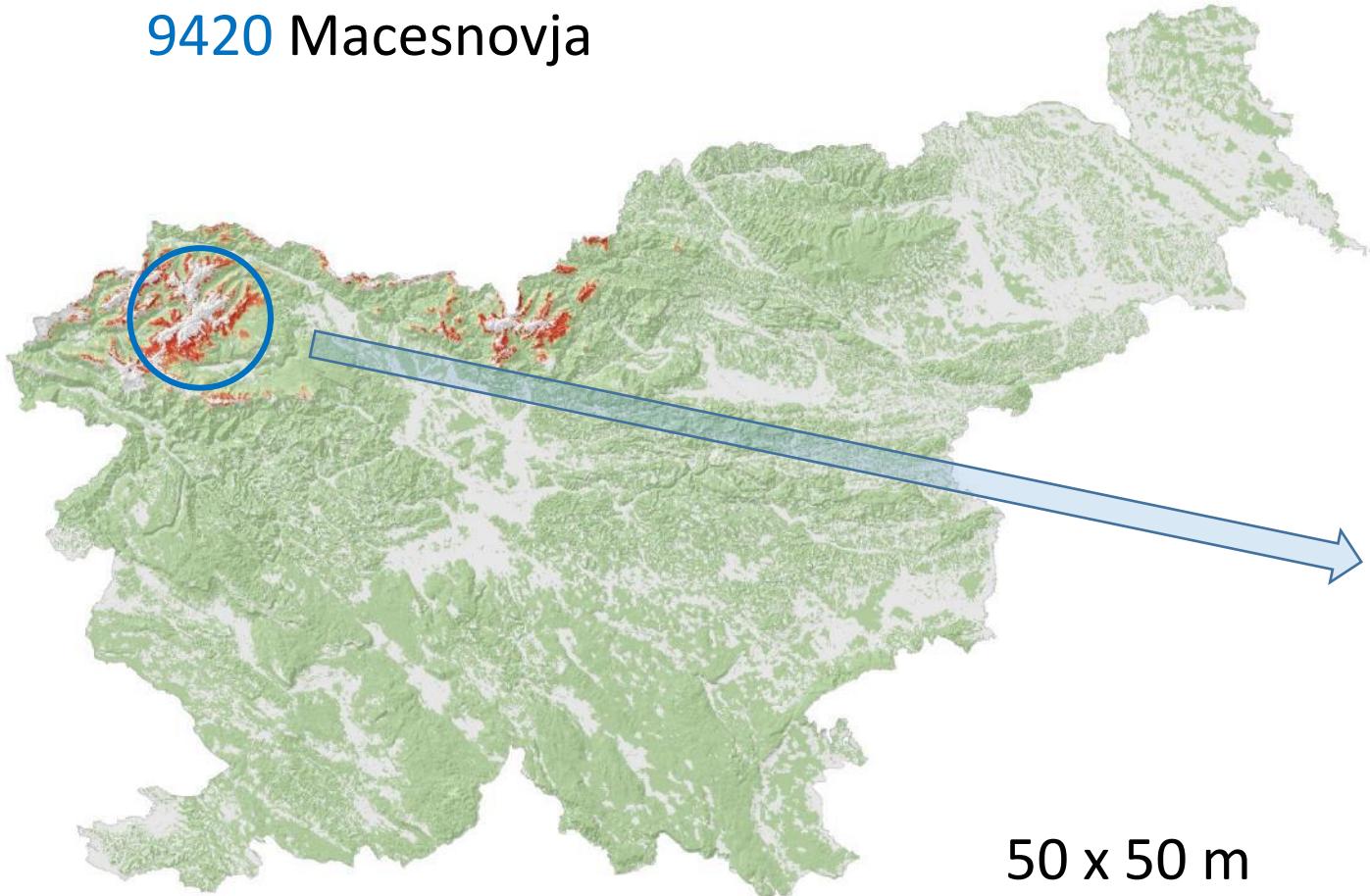
PRIMERI

9180* *Tilio-Acerion*

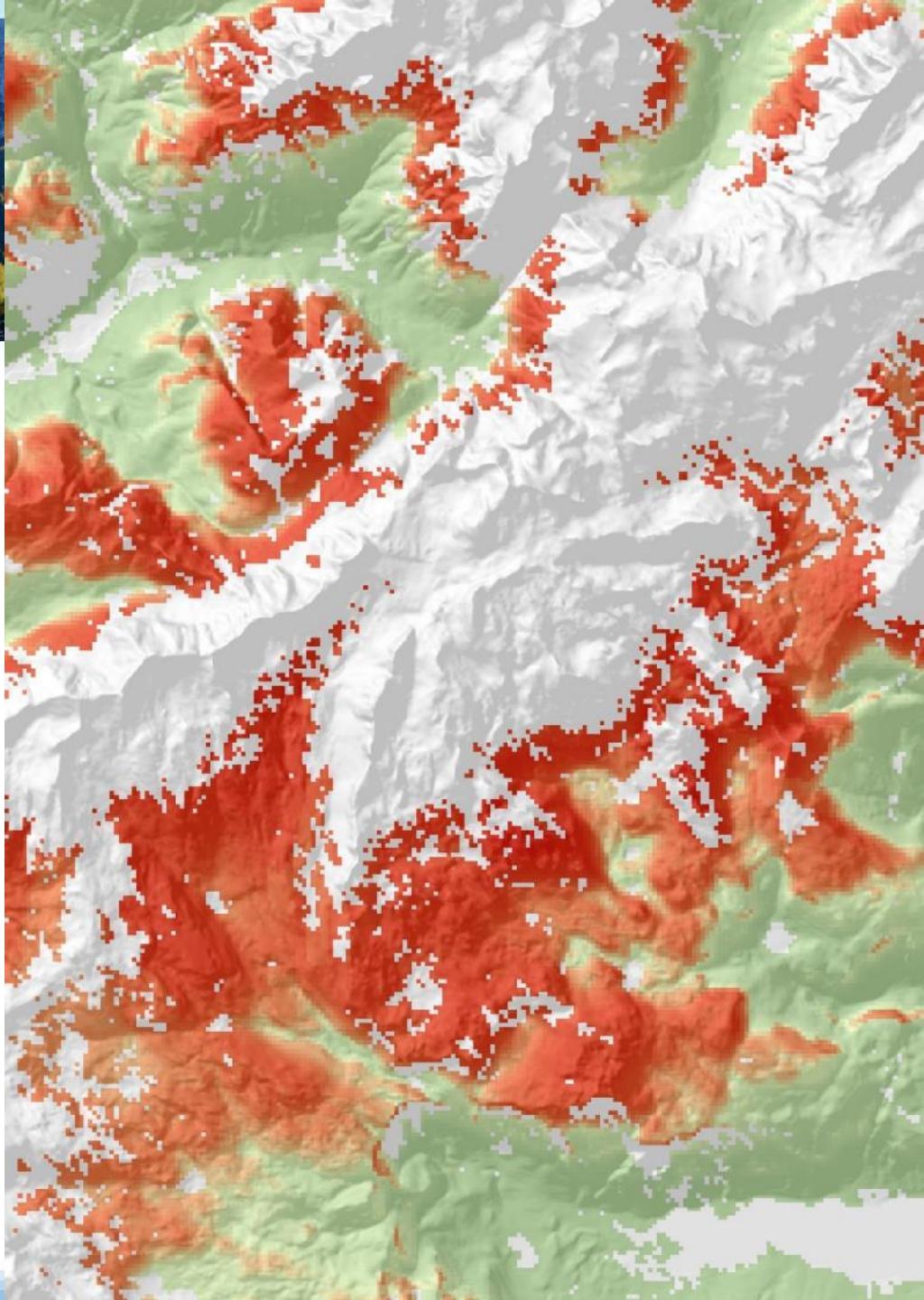

PRIMERI

9420 Macesnovja

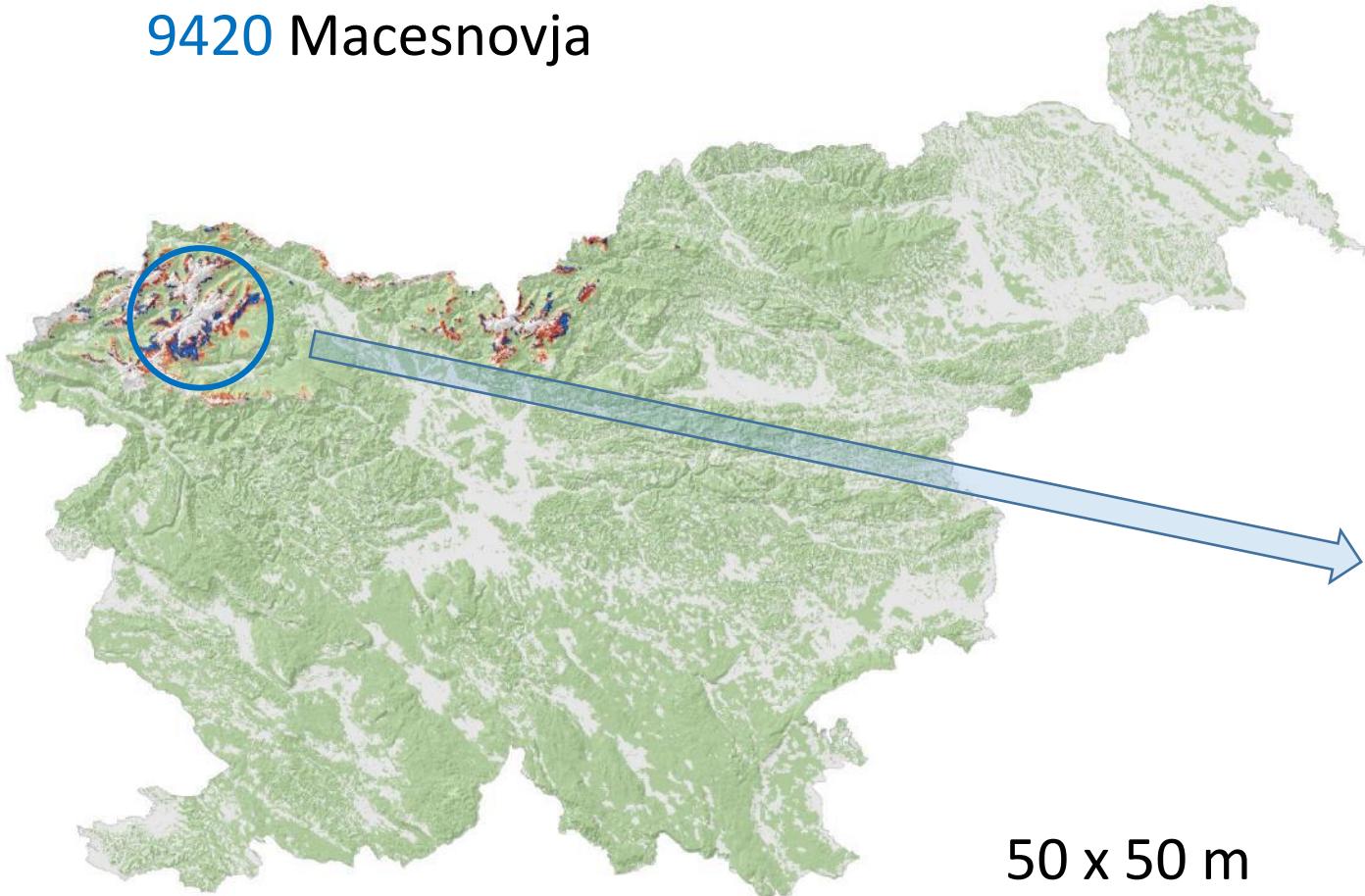

50 x 50 m

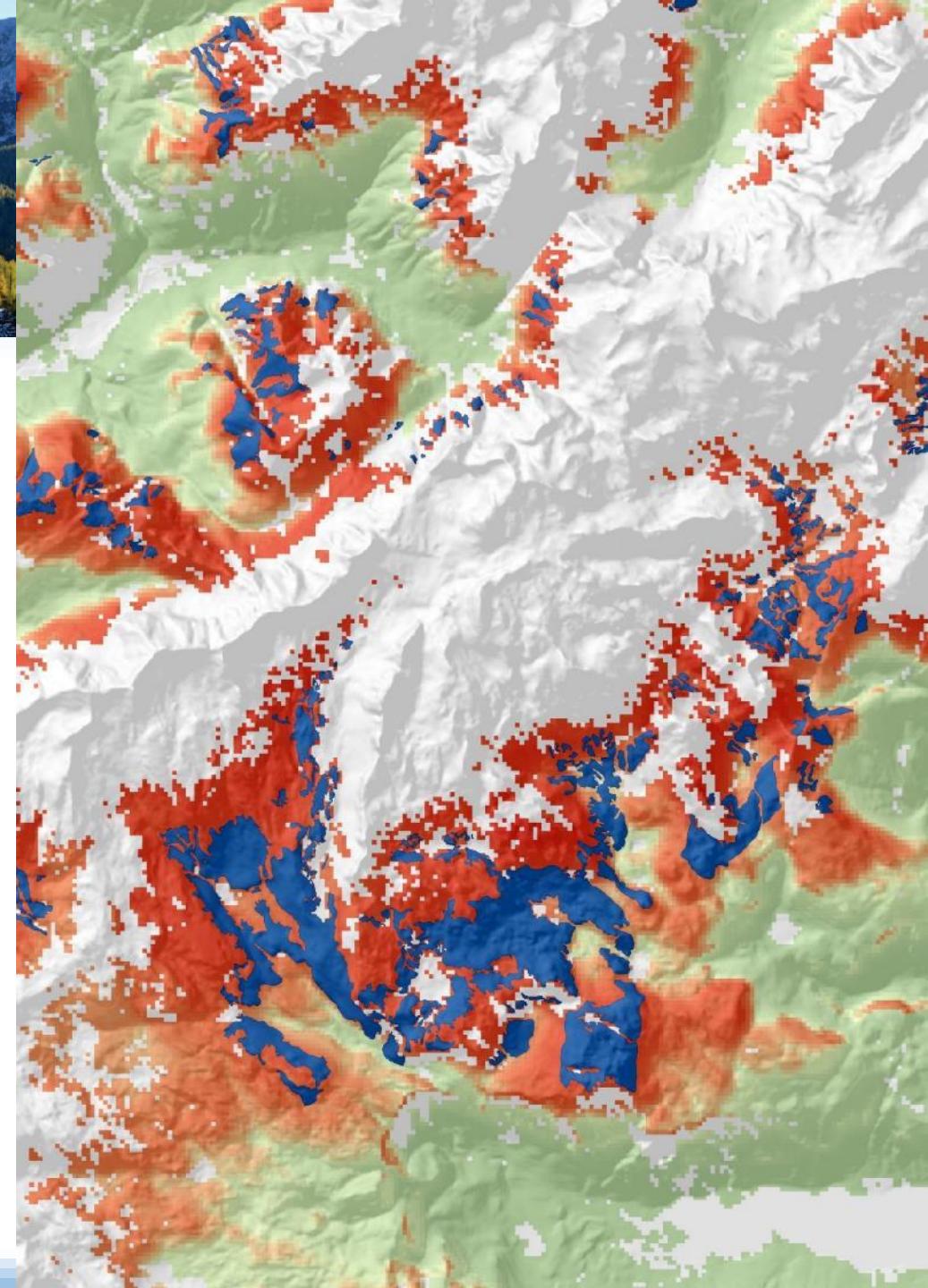

PRIMERI

9420 Macesnovja

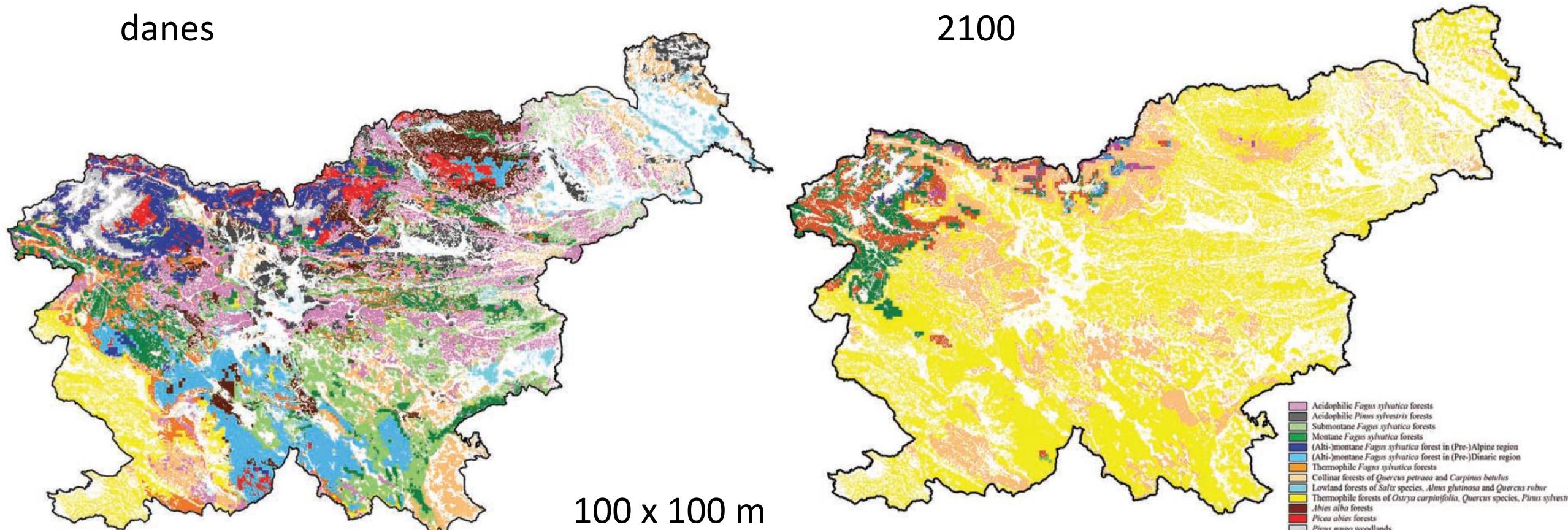
50 x 50 m

PREDICTION OF FOREST VEGETATION SHIFT DUE TO DIFFERENT CLIMATE-CHANGE SCENARIOS IN SLOVENIA

PROGNOZA PROMJENA ŠUMSKEVEGETACIJE ZBOG RAZLIČITIH SCENARIJA KLIMATSKIH PROMJENA U SLOVENIJI

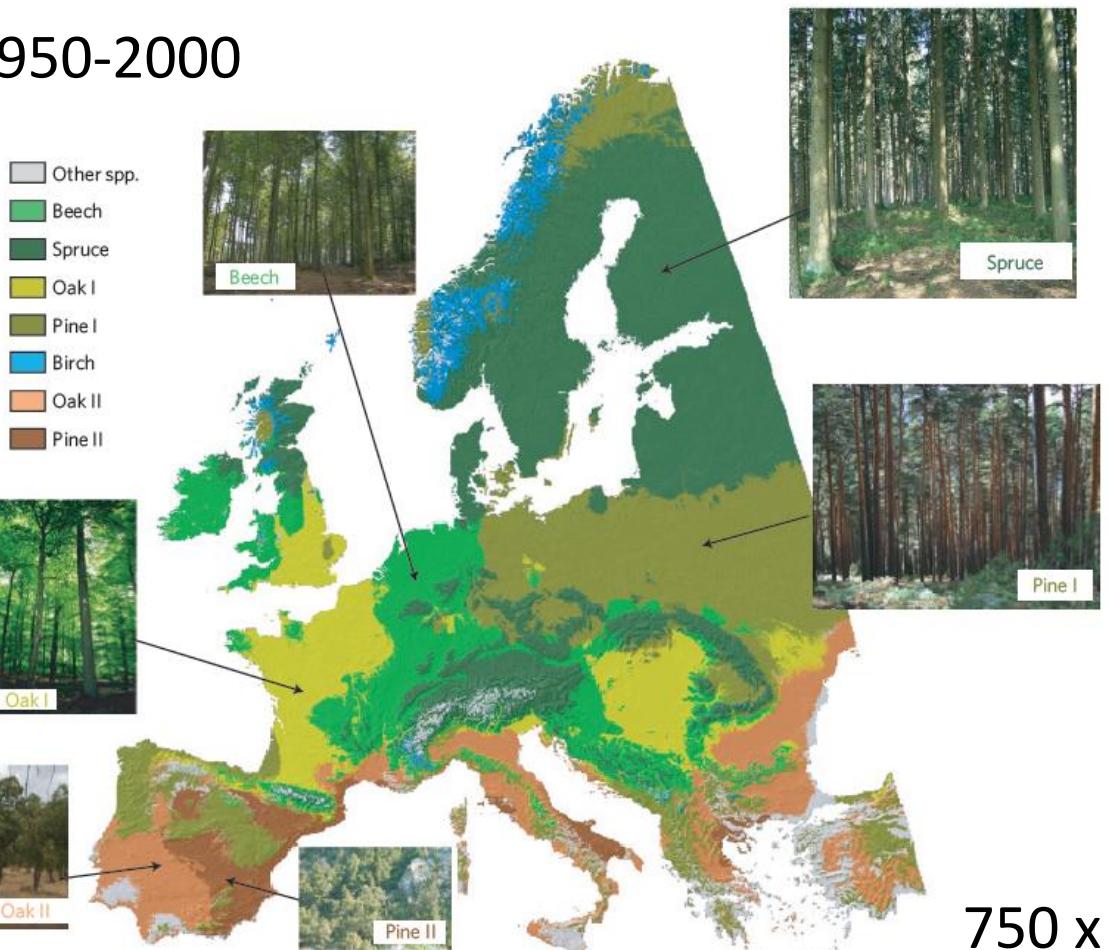
Lado KUTNAR¹, Andrej KOBLER²

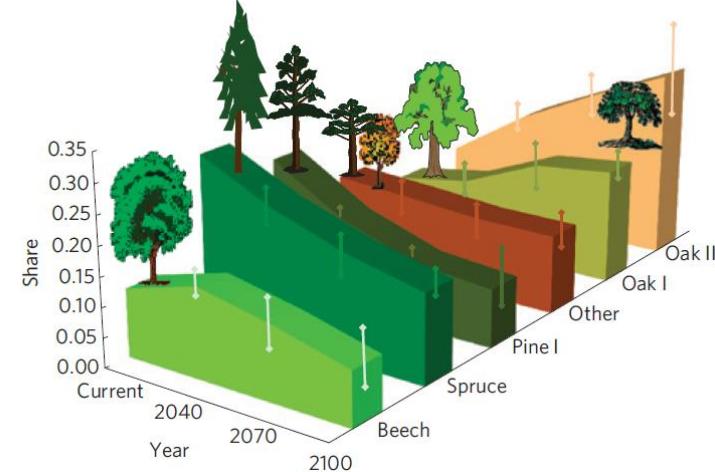
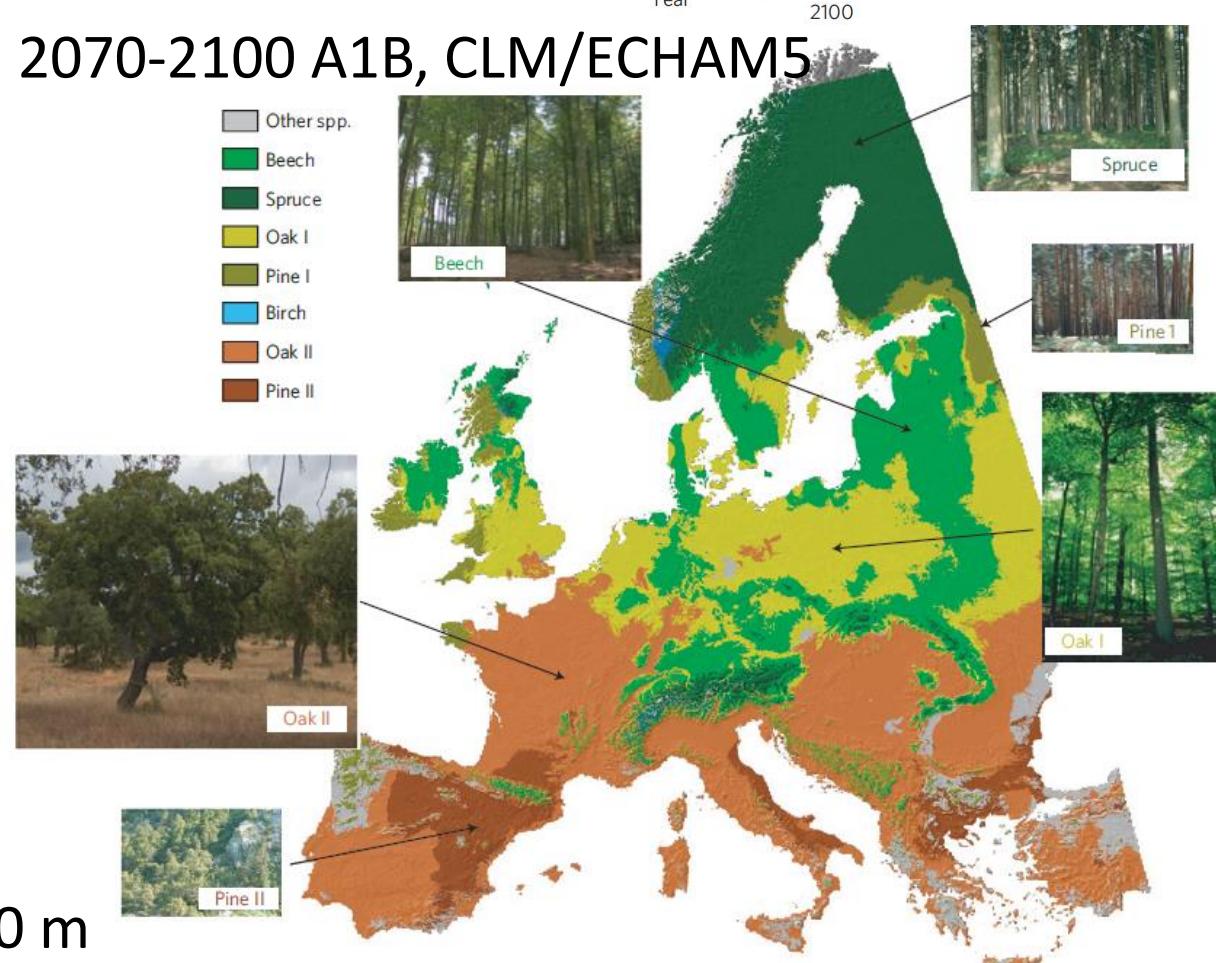
Climate change may cause severe loss in the economic value of European forest land

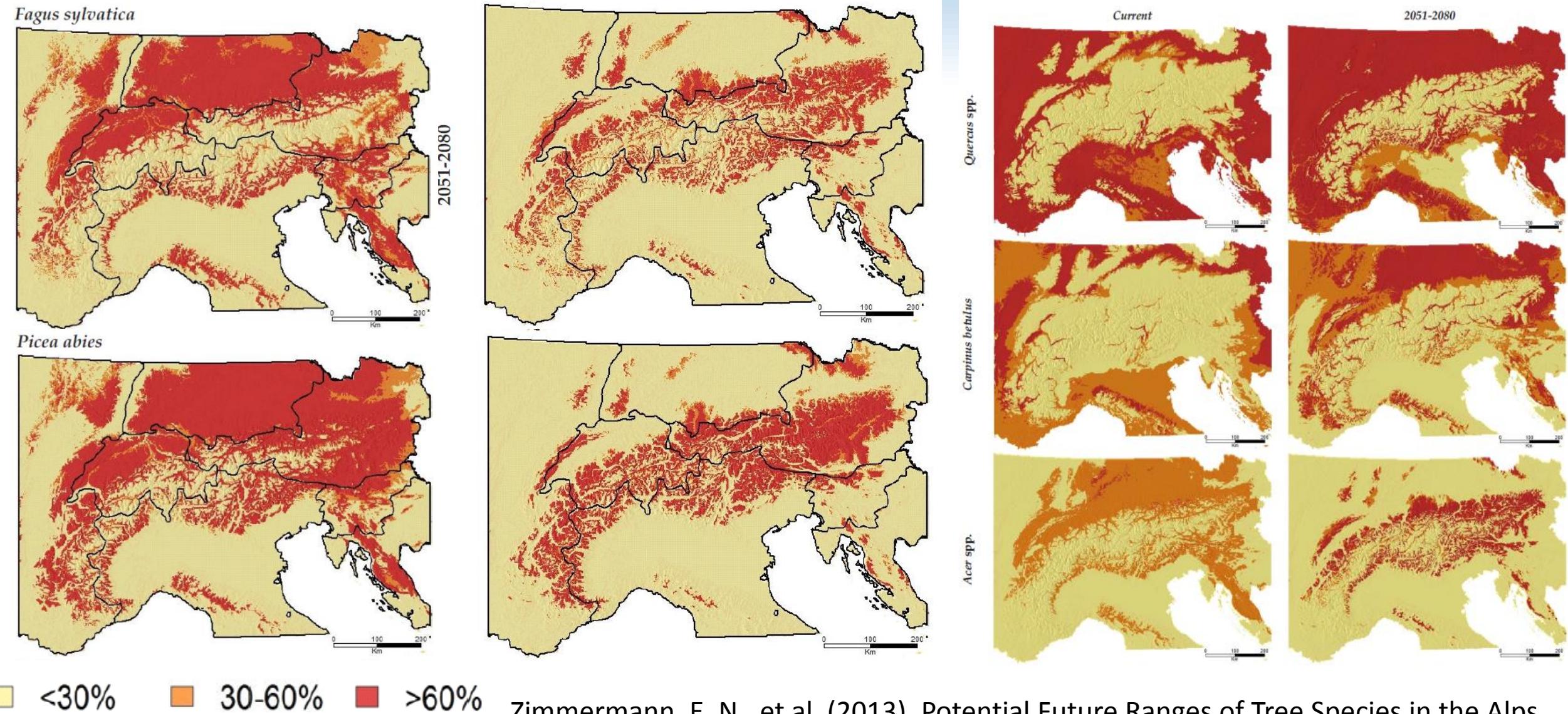
Marc Hanewinkel^{1,2*}, Dominik A. Cullmann³, Mart-Jan Schelhaas⁴, Gert-Jan Nabuurs⁵
and Niklaus E. Zimmermann⁶

1950-2000

2070-2100 A1B, CLM/ECHAM5

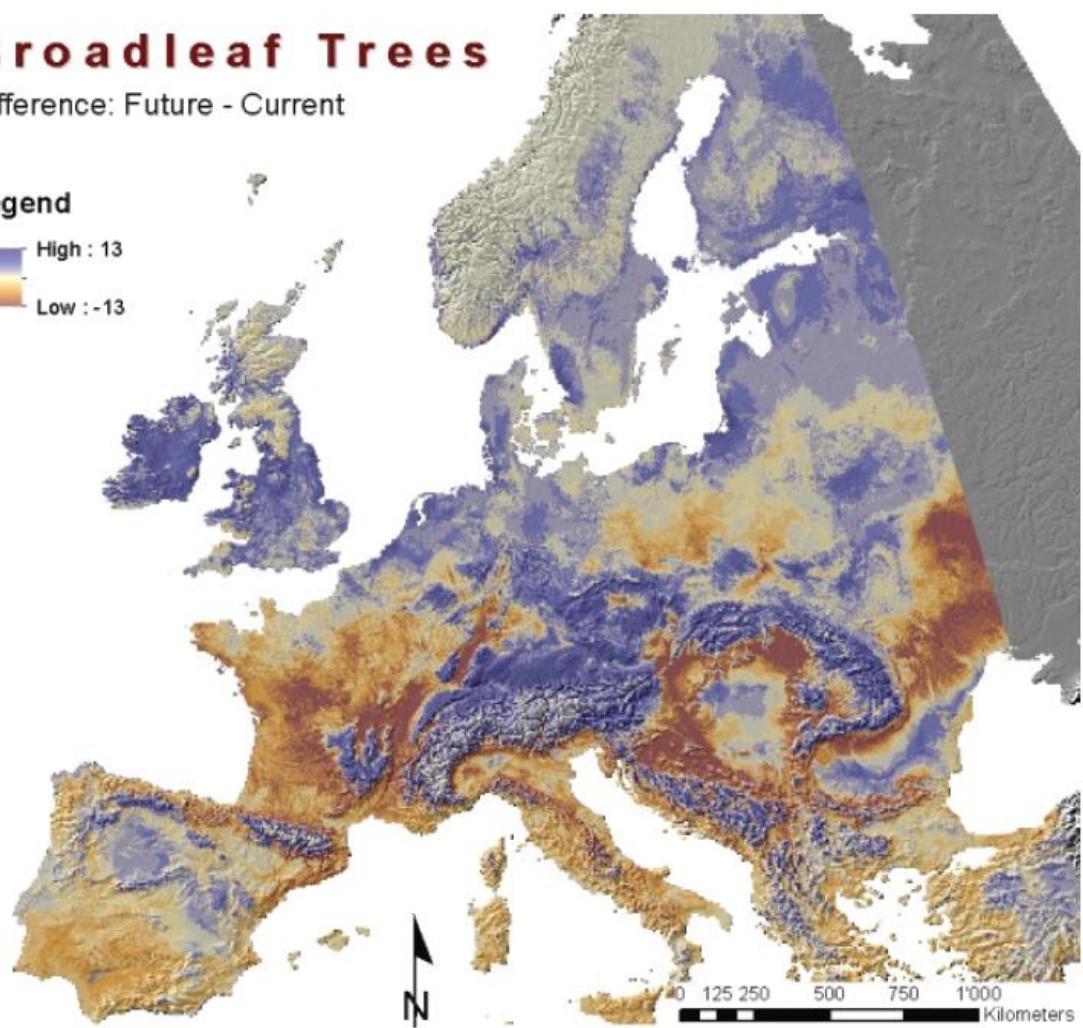

Broadleaf Trees

Difference: Future - Current

Legend

High : 13
Low : -13

Needleleaf Trees

Difference: Future - Current

Legend

High : 4
Low : -5

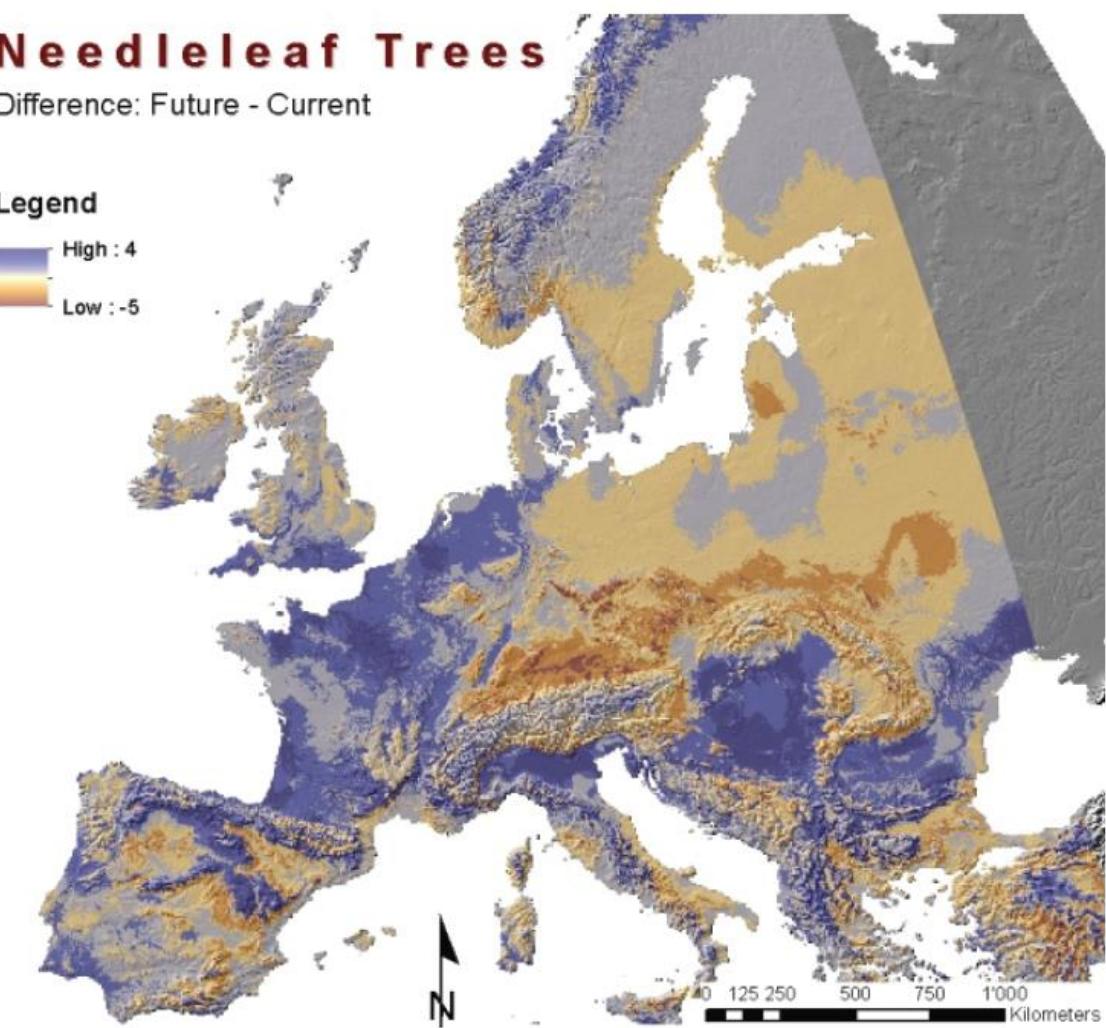
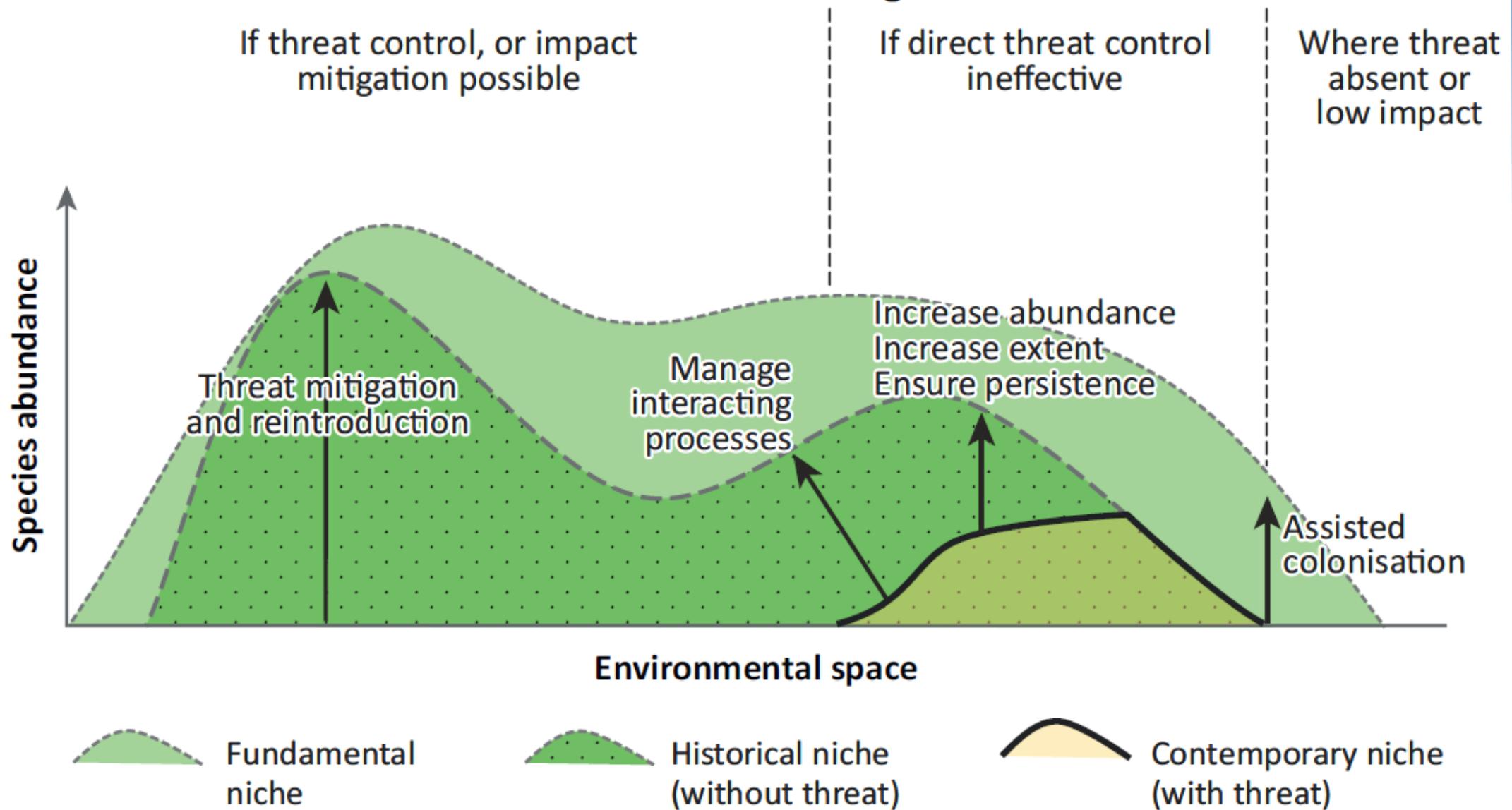

Figure 3. Changes in plant functional type composition from single species habitat suitability changes following climate change. The two panels indicate to what degree broadleaf (left panel) and needleleaf (right panel) tree species are expected to increase (blue) or decrease (red) in numbers. The results represent ensemble SDM simulations from six climate scenario (A1B) simulations and six statistical models.

Where to focus management

UPORABA MODELOV RAZŠIRJENOSTI VRST OZ. HABITATNE USTREZNOSTI

Ugotavljanje ekološke niše organizmov

- prekrivanje niš, kompeticija, diverziteta
- dvojnost: niša-habitat!

Ugotavljanje sedanje razširjenosti / habitatne ustreznosti vrst

- upravljanje z vrstami in habitatami, oblikovanje prioritet
- ocena vrstne pestrosti, izbira zavarovanih območij

Napovedovanje razširjenosti vrst v prihodnosti / predvidena habitatna ustreznost

- klimatske spremembe...
- migracijske poti vrst ob spremenjenih podnebnih razmerah / spremembah rabe
- invazivne vrste, odkrivanje pomembnih spremenljivk invazivnosti

HVALA.